

Til Johannes V. Jensen »Dyrlægens Minde«

Den femte strofe i Johannes V. Jensens digt »Dyrlægens Minde« (fra 1924) lyder således:

I al Slags Vejr, med liden Ro,
naar kværksyg Hest, forfangen Ko
hans Hjælp paakaldte, ud han drog.
Og Vejret ham med Svøber slog.

(»Verdens Lys. Nye Digte« (1926 p. 34)¹

Udtrykket »med liden Ro« fører en usøgt hen til den første strofe i Poul Møllers »St. Laurentius« (skrevet 1817-18):

Bonden beder med liden Ro,
Naar Regnen slaar paa hans Hue;
Naar Taaen er kold og Ryggen vaad,
Kun lidet hans Tanker due.²

Jeg tror ikke at der kan være tvivl om, at Johannes V. Jensen - måske ubevidst - har hentet udtrykket »med liden Ro« fra Poul Møllers digt. Det er ordet *liden* som er det afgørende. Jeg har ikke fundet dette udtryk citeret i »Ordbog over det danske sprog« - hverken under *liden* eller under *Ro*. I begge strofer hører vi om vejret.³ Det giver yderligere de to strofer affinitet til hinanden.

I »Æstetik og Udvikling. Efterskrift til Den lange Rejse« (1923) omtaler Johannes V. Jensen Poul Møller i afsnittet »Naturmennesket i Litteraturen« (p. 69 ff.). Digteren skriver: »I Tiden efter Oehlenschläger er der kun to der har gjort Indtryk paa mig af at have bidraget til Menneskets Placering i Naturen: H.C. Andersen og Poul Møller« (p. 69). Johannes V. Jensen skriver om Poul Møller: »han *rejste*, nærmede sig Naturmennesket ogsaa geografisk... Ikke desto mindre har han paa et Sted direkte været inde i Midten af Temaet, kun en Berøring, men fuldstændig rigtig sigtet, i det mærkelige lille Digt der hedder *Længsel*, kun to Strofer, først for ganske nylig er jeg bleven opmærksom paa det« (smst.). Digtet citeres (p. 70). Johannes V. Jensen spørger: hvorfor kaldes digtet for »Længsel«. Havde døden ikke indhentet Poul Møller »saa kunde han have fyldestgjort denne Længsel, der er vor Races dybest iboende Trang til at rekonstruere sig som Art med fuld Livsbevidsthed om den Natur og den Forhistorie hvoraf vi er fremgaaet« (p. 70 f).⁴

I Oehlenschlägers fortælling »Eremiten« fra november 1813 (trykt i »Digtninger. II« (1813) findes et digt. Det hedder i første strofe »Jeg har kun liden Ro, / Jeg slider mine Skoe« (se f.eks. Oehlenschlägers »Poetiske Skrifter«. I Udvalg ved A. Boysen. XV (1899) p. 257). Poul Møllers digt blev trykt første gang i nytårsgaven »Iris« (1819). Det er ikke usandsynligt at Poul Møller har lånt udtrykket »med liden Ro« fra Oehlenschläger.

Noter

1. Se f.eks., også Johannes V. Jensen »Digte« (1954) p. 166.
2. Se f.eks. Poul Møller (»Udvalgte Skrifter. I« (1895), ved Vilh. Andersen, p. 15.
3. ODS XXII (1944) har i artiklen I. *Svøbe*: om piskende blæst ell. nedbør. Her citeres bl.a. Knud Rasmussen »Under Nordenvindens Svøbe (1906), bogtitel (1368). Johannes V. Jensen har i »Bræen« (1908): »Nordenvinden med sin kolde Svøbe« (p. 12) og »Nordenvinden suser bagved dem over Passet med sin lange, kolde Svøbe« (p. 19). Se min afhandling »Bræen«. (i Ord och Bild« 1959), optrykt i min bog »Afhandlinger om Johannes V. Jensen« (1982). Se p. 182. Her citerer jeg ikke »Dyrlægens Minde«. Det burde jeg have gjort. Tænk om man havde en ordbog over Johannes V. Jensens sprog. Hvilket skatkammer det ville blive. Man havde gerne set *svøbe* citeret fra »Bræen« og »Dyrlægens Minde«.
4. Vilh. Andersen skriver i indledningen til digtet »Længsel« (i »Udvalgte Skrifter. I« p. 89 f.): »I Aforismerne fra denne Tid, da Poul Møller havde sine fjendtlige Berøringer med Hovedstadens kvindelige Intelligens, udtaler han oftere sin primitive Naturs Uvilje ved det moderne Kulturlivs Fordringer, som det var ham en Overvindelse at skulle opfylde. Nedenstaaende halvt humoristiske Længselssuk efter de gamle Tider, der er af en noget grundigere Beskaffenhed end de dannede romantiske Sværmerier, findes indskrevet mellem Strøtankerne fra disse Aar og er optaget 2. Udgave af Eftel. Skr.«. Jeg ved ikke hvor Johannes V. Jensen har fundet Poul Møllers »længselssuk«. Jeg ved ikke om han har kendt Vilh. Andersens meget smukke udgave af Poul Møllers skrifter i udval.

Harry Andersen

Hamlet igen - og igen

Saxo skrev en god historie. Shakespeare gjorde den bedre.

Begge dele er blevet gransket af forskere gennem generationer. Deres produktion af notiser, diskussioner, artikler, bøger, er endeløs.

Og Amleths kværn maler videre.

De sidste otte år har høstudbyttet været særligt rigt.

For at kanalisere en del af produktionen har universitetet i New Delhi påtaget sig at udsende et særligt tidsskrift, under redaktion af Professor R.W. Desai, HAMLET STUDIES. *An International Journal of Research*. I 1981 udkom vol. 3. (Endnu ikke i vore biblioteker).

Cay Dollerups bog fra 1975 om *Danmark, Hamlet og Shakespeare* er siden da blevet ivrigt benyttet og har imødekommet et savn. Hr. Dollerup (trods fornavnet er det altså en mand) er født 1939 og universitetslektor i København, velbevandret i Elizabeth-periodens engelske dramatik. Bogen gennemgår diskussionerne om de danske træk i »Hamlet«. Det er blot en enkelt side af stykkets problemer. Og så kunne man tro, det var nemt gjort. Men nej, det må have været et hårdt og stædigt detektivarbejde at opspore og registrere hvad der er påstået om det og det i tidens løb i diverse publikationer. Og derefter at finde kontrolmidler i de kilder vi har til rådighed for perioden 1580-1603. Bibliografien opregner 250 titler.